

Porto Riko'da Kitlesele Ayaklanma Üzerine

24.07.2019 • Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki yazı geçtiğimiz günlerde Porto Riko'da yaşanan ve Vali Ricky Rosello'nun istifa talepleri ile yoğunlaşan kitlesele ayaklanmaların değerlendirilmesine yönelik revcom.us editörleri tarafından yazılmıştır. Makalenin aslı için bkz: <https://revcom.us/a/605/mass-upheaval-in-puerto-rico-en.html>

Yüzbinlerce Kişi Sokağa Çıktı, Polise Meydan Okudu ve Vali Ricky Rosello'nun İstifasını Talep Etti!

“Her alanda fazlasıyla küçük düşürüldük. Bunu konuşmalarında nasıl yaptıklarını gördük ve bu durum bardağı taşıran son damlaydı. Evet üzgün olduğunu söyleyebilir, ancak özür dilemesini istemiyoruz. Gitmesini istiyoruz!”

Annesiyle birlikte ilk gösterisine katılan 18 yaşında bir kadın – Natasha Curtin (Miami Herald, 17 Temmuz 2019)

17 Temmuz Çarşamba günü, Vali Ricardo “Ricky” Rosselló'nun derhal istifası için Porto Riko'nun başkenti San Juan'daki valilik konağı önünde protesto gösterileri düzenlendi. Günlük protestolar yedi gün kadar önce 100 kadar kişiyle başlamıştı Çarşamba günü ise, Porto Riko tarihinin en büyük protestolarından biri gerçekleşti ve on binlerce kişi protestolara katılım gösterdi. Protestocular tarafından Rosselló'nun istifası için verilen son tarih 22 Temmuz Pazartesi günü düzenlenecek büyük bir yürüyüş de dahil olmak üzere çok daha fazla protesto yapılması planlanıyor.

Polis protestoculara şiddetle yanıt verdi. 15 Temmuz Pazartesi günü, polisler göz yaşartıcı gaz ve biber gazları kullanarak binlerce göstericiye saldırdı; göstericiler tekrar tekrar toparlandı ve valilik konağında protesto gösterilerine devam ettiler. O gece polis komiseri Henry Escalera

polisleri savundu ve *“Demokrasiyi kanımızın son damlasına kadar savunmaya hazırız!”* dedi.

Baskı ve tehditler, daha geniş halk kitlelerini sürece kattı. Göz yaşartıcı gaz, Eski San Juan’ı (birçok ailenin ve yaşlı insanın yaşadığı yerleşim bölgeleri de dahil olmak üzere) kaplarken, restoran çalışanları ve bar sahipleri kapılarını göstericilere açtılar ve gazın uzaklaştırılmasını sağladılar. 40 mil uzaklıktaki küçük bir kasabadan gelen yaşlı bir kadın, bir grup polise *“gençleri taciz etmemesi konusunda ısrarcı oldu.”*(Miami Herald, 17 Temmuz)

Çarşamba günü, ülkenin dört bir yanından gelenler ve ABD’deki Porto Rikolular, protestolara katılmak için başkente akın ettiler. Ricky Martin ve Bad Bunny gibi ünlüler de yürüdüler. Residente (Calle 13), Rosselló’ya *“cehenneme git”* çağrısında bulundu. Motosiklet meraklıları arasında popüler bir isim olan El Rey Charlie, San Juan’ın işçi sınıfı bölgelerine girdi ve gece yarısından sonra protesto için en az bin kişiden oluşan bir konvoy düzenledi. El Rey Charlie yerel radyoya *“Ricky koltuğu bırakıncaya kadar bize dinlenmek yok”* dedi. *“İstifasını sadece oturduğumuz yerden veya sosyal medyadan talep edemeyiz.”* (ABD Bugün, 18 Temmuz 2019)

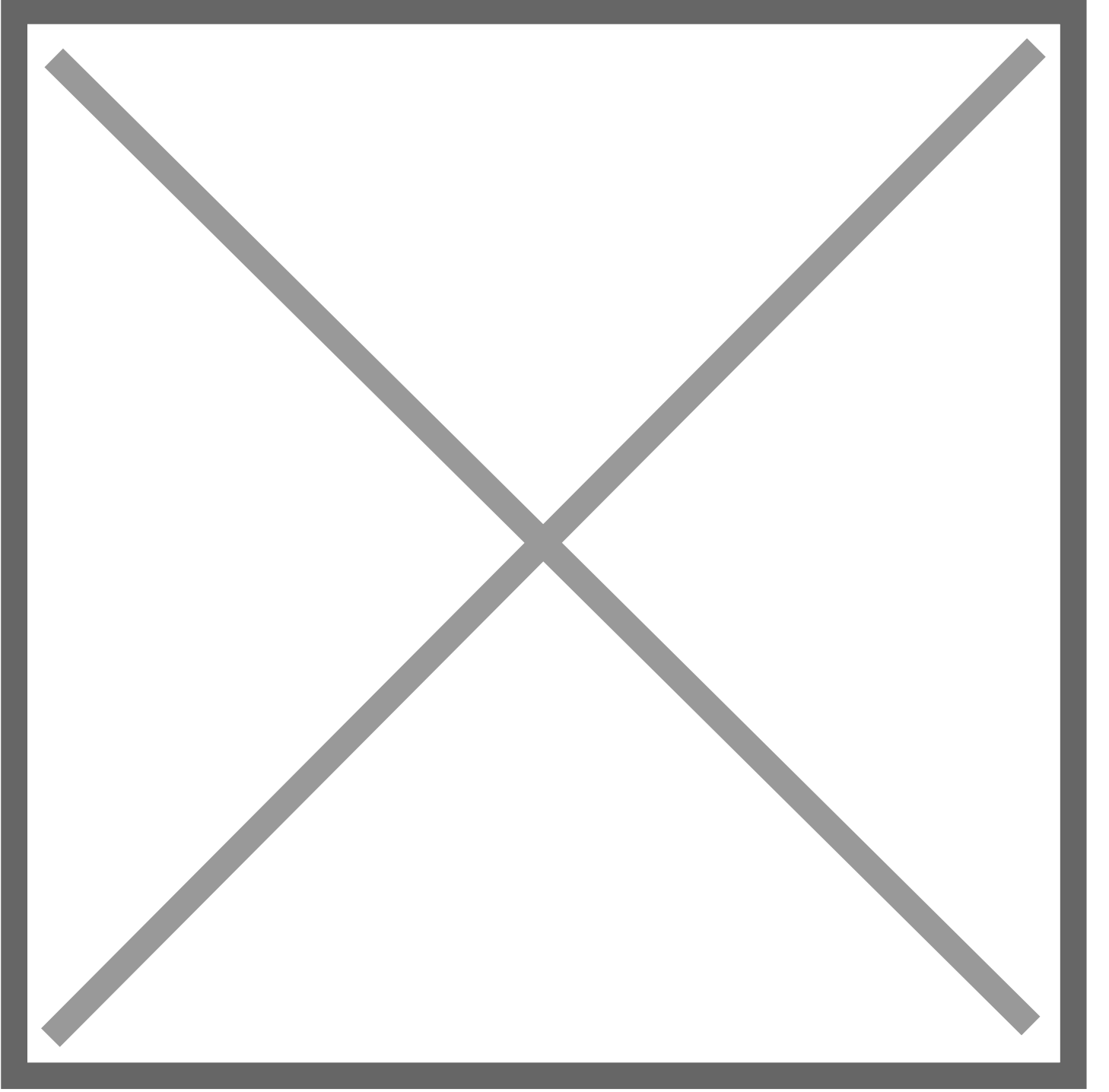
Öğleden sonra kavurucu güneş altında onbinlerce kişi meclis binasından yola çıktı ve San Juan’a yürüdü. Ve güneş battığında, arkaya doğru binlerce kişi uzanıyordu, kitle cesur bir şekilde çevik kuvvet polisinin duvarı ve valilik konağının dışındaki engellerle karşı karşıya kaldı. Sayıları arttıkça, gerginlikler de arttı. Polisler göz yaşartıcı gaz, biber gazı, plastik mermiler ve hatta el bombaları ile cevap verdi. *Democracy Now!*’dan bir muhabir bir polisin göz yaşartıcı bomba fırlatıcıyı doğrudan göğsüne doğrulttuğunu ve diğer gazetecilerin kauçuk mermilerden yaralandığını söyledi. Kalabalık şiddetli bir saldırıya uğradı, ancak sonradan toparlandılar ve sabaha saatlerine kadar yoğun şekilde protestoları sürdürdüler.

Porto Riko Halkının Öfkesinin Ardında Ne Var?

Şu anki ani ayaklanmanın kıvılcımı, Rosselló ile kendi çevresi arasında yaklaşık 900 sayfalık *“konuşmanın”* yayınlanmasının ardından, son zamanlarda Porto Riko hükümetinin kasırga yardımı için tahsis edilen fonları iç etmesi ve devlet ihalelerinin yandaşlara verilmesinin ortaya çıkması ile kendini göstermiştir. Ancak bu durum, Porto Riko halkının on yıldan uzun süredir dayanmaya çalıştığı muazzam acılar bağlamında gerçekleşmiştir.

Porto Riko, ABD'nin bir sömürgesidir ve "Porto Riko hükümeti" denen şey aslında ABD emperyalistlerin yağmasına ve adanın egemenliğine hizmet eden, halkı aldatan ve ezen "özyönetim" cephesi adı altındaki bir sömürge hükümetidir. ABD'nin egemenliği, borç krizine ve 10 yıldan fazla süren derin bir durgunluğa ve yoksulluğa yol açarak, yoksulluğun ülke çapında daha da yayılmasına ve yollar, okullar ve elektrik şebekeleri gibi alt yapıların çökmesine ve neredeyse yok olmasına neden oldu.

Tüm bunlar 2017'de adaya sırayla Irma ve Maria kasırgaları vurduğunda daha da kötüleşti ve yıkım karşısında savunmasız hale geldi. Porto Riko'dan milyarlarca dolar servet çalan ABD, bu felaketlerin ardından anlamlı bir yardım sağlamayı reddetti. Bunun yerine, Donald Trump Porto Riko'ya gitti, Rosselló ile birlikte toplandılar ve Porto Riko halkına hakaret ettiler. Gereksiz yere binlerce insan öldü ve sonuç olarak yüz binlerce insan çok fazla acı çekti ve Porto Riko hala düzelmedi.

Bu bağlamda açığa çıkan “konuşmalar” herkesi çileden çıkartacak türdendi. Rosselló ve arkadaşları (kendilerine “kardeşler” deniyor), fırtına sırasında morglara yığılmış cesetler hakkında dahi iğrenç espriler yapmışlardı, bu konuşmalarda Porto Riko halkı için büyük bir alay ve aşağılama vardı. “Şakaları” kapsamında kadınları ve eşcinselleri hor görmek, insanlara “fahişe” ve “orospu çocukları” gibi hakaretler ve küfürler yağdırmak, eşcinsel oldukları için Ricky Martin ve diğerleriyle alay etmek yer alıyordu. Trump ve Rosselló’yu eleştiren San Juan’ın

kadın belediye başkanının vurulması üzerine dahi şakalar yapıyordu. Rosselló bu durumla ilgili “Bana büyük bir iyilik yaparsınız” diye cevap veriyordu.

Tüm bunların netleştirdiği şey, Rosselló hükümetinin yalnızca “yetersiz” olmadığı veya “kötü iş yapmadığıdır”, en temelde halk kitlelerinin çıkarlarına düşman olduğudur. Bu öfke, Maria kasırgası sonrasında yakınları ölen kişilerin öfkesidir. Harvard Üniversitesi araştırmasına göre ölen sayısı “4.645” . Bir hastane yöneticisinin dediği gibi “Altı aydır elektriksizdik. Süpermarkette yiyecek yoktu. Hiçbir şey yoktu. (The Guardian, 18 Temmuz)

Başka bir kadın, devam eden krizin insanların anavatanlarında düzgün bir yaşam sürmelerini nasıl imkansız kıldığını belirtti ve yüz binlerce kişinin yurtdışına gitmek zorunda kaldığını söyledi: “2015 yılında Mayagüez’deki Porto Riko Üniversitesi mezunlarının yüzde 90’ı ülkeyi terk etmek zorunda kaldı. Bizden herşeyi çaldılar. ” (Miami Herald, 17 Temmuz)

Rosselló’nun rejiminin kitlelere olan saygısızlığının bu haklı reddedilmesi -ki bu önemli olsa da- aslında bu durum Porto Riko hükümetinin bir sömürge aracı olması ve sömürge bir hükümete sahip olduğunu kavramakla aynı olmadığını belirtmek önemlidir. Porto Riko halkının ve insanlığın çıkarlarına gerçekten hizmet edecek şey bir bütün olarak devrim ve yepyeni bir politik ve ekonomik sistem gerekliliğidir.

Sırada Ne Var?

Bu noktada durum istikrarsız ve tahmin edilemez durumdadır. Rosselló’nun Yeni İlerleme Partisi (NPP) yasama meclisini ve Yüksek Mahkemeyi kontrol ediyor. Rosselló istifa etmeyeceği konusunda ısrar ediyor. Ve “konuşmalarda” ortaya çıkan önemli şeylerden biri de Rosselló’nun polisle olan bağlarıdır, kendisi polisin yetkisine yönelik “sınırlamaları” kaldırmak için çalışıyor.

Ancak protestolar büyümeye devam ediyor, *Democracy Now!* muhabiri şöyle diyor: “*Protestocular Eski San Juan’ı terk etmeyeceklerini açıkça belirttiler ve Rosello istifa edene kadar da vali konağındaki protestolardan vazgeçmeyecekler*”. Rosselló’yu NPP içindeki bazı kesimler dahi şu an istifaya çağırıyor.

Bu arada, büyük yolsuzluklara karışan Rosselló’nun yaptıklarını küçük hırsızlar olarak gibi göstermeye çalışan Trump, protestolardan yararlanmaya çalışıyor. Trump, ABD Kongresinin

“kasırğa yardımı için aptalca, bir daha asla görülmeyecek şekilde boşa harcanmış, bir daha asla görülmeyecek şekilde 92 Milyar Dolar verdiğini” tweetledi.

Porto Riko halkının mücadelesi, ABD’deki ve tüm dünyadaki halklar tarafından desteklenmeli ve onların mücadelesinden öğrenilmelidir.